

Dzīvei kļūstot lēnākai, rodas laiks daudz pamatīgāk izplānot nākotnes ieceres. Tās vairs nav jāsteno nesaprātīgi īsā laikā, un to labākai realizācijai var piesaistīt jaunus, kārtīgi izglotus cilvēkus ar mūsdienīgu un nesamocītu skatu uz lietām. Ar Fulbraita stipendiju Ņujorkā Viesturs Celmiņš studējis socioloģijas maģistrantūrā *The New School for Social Research* un kļuvis par pirmo īsto pilsētu pētnieku Latvijā. Līdztekus darbam laboratorijā Viesturs lasa lekcijas RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē, izglītojot jaunos arhitektus, kam Latvijā pieder „telpas pārraudzības monopols”.

Ideāli

Ideālas pilsētas nav, jo nav ideālu pilsētnieku. Tas ir katras utopijas galvenais izaicinājums. Man šķiet svarīgi, lai pilsētas telpā būtu pārstāvētas pēc iespējas plašāku iedzīvotāju grupu vajadzības. Gājēju, velosipēdistu ielas, ūdensmalas pieejamība, mūsu lieliskie dārzi un parki, kas no sezonāliem muzejiem pārvēršas par aktīvi izmantojamām vietām. Lai vismaz daļai rīdzinieku sapnis nebūtu māja piepilsētā, bet dzīve pilsētā, tās daudzveidībā, nejausībās, radošumā un raupjumā.

Pārmaiņas

Būtiski, lai šajā *sociālajā kontraktā* starp pilsētnieku un pilsētas pārvaldi iedzīvotājam būtu kāda teikšana – kā tiek izmantoti līdzekļi pilsētvides organizēšanai, apbūvei un sociālo pakalpojumu pieejamībai. Es šaubos, vai un cik ātri var mainīt pašu pilsētnieku, vēl jo piņķerīgāk kolektīvus. Bet mainīt var pilsētas telpas organizāciju, tai esot daudzveidīgai un atvērta pilsētnieku interešu musturam.

Pētniecība

Ar pilsētvides pētniecību kā sociologs nodarbojos pēdējos 4 gadus. Socioloģijas lielākais spožums un posts vienmēr bijis pētīt un organizēt zināšanas, kas tiek

uzskatītas par pašsaprotamām un acimredzamām. No vienas puses, pilsētas socioloģija ir anahronisms – kurš fenomens mūsdienās gan nenotiek pilsētā vai neatrodas pilsētas gravitācijas iespaidā? No otras puses, pilsētas kā kultūru mezglojums un dzīvesvide iedzīvotāju vairākumam ir gaužām neizziņāta parādība.

Zināšanas

Zināšanas par pilsētu un tās iedzīvotājiem turpina būt par deficitu parādību. Pilsētu socioloģijas nozīmi garantē tas, ka sociālo un ekonomisko procesu urbānais raksturs nākotnē vienīgi pastiprināsies. Sociologu vārdiem runājot, urbanizācija ir globalizācijas uzskatāmākais piemērs.

Vide

Kādēļ Rīgas iedzīvotāju skaits arvien sarūk un apmierinātība ar dzīvi nav sevišķi augsta? Šos jautājumus uzdodu, jo domāju, ka pilsēta un tās tautsaimniecības konkurētspēja sākas ar iedzīvotāju, un cilvēkresursi ir kā konkurētspējas priekšnoteikums. Iedzīvotājam, savukārt, visaktuālākais jautājums ir – vai šeit ir pievilcīga dzīvesvide? Vai es šeit vēlos dzīvot, sākt uzņēmējdarbību, vai šeit ir kvalificēti

Kas man svarīgs?

darbinieki, idejām bagāta vide?

Maize

Mana socioloģiskā prakse iedalāma divās daļās – lietišķā pētniecība un lekciju pasniegšana RTU. Aktuāli pētnieciskie jautājumi ir Latvijas pilsētu vienmērīga attīstība, demogrāfiskās ziemas depopulācijas un teritoriālās reformas apstākļos. Kā Latvijā nodrošināt sociālos pakalpojumus, radošu izglītību un konkurētspējīgu ekonomiku, ja iedzīvotāju izkārtojums Latvijā ne tuvu nav vienmērīgs, drīzāk otrādi? Savukārt lekcijas dod iespēju risināt interesējošos teorētiskos jautājumus un veidot integrētu, starpdisciplināru skatījumu, ko tālāk pielietot praktiski – lietišķajā pētniecībā.

Teorija

Rīgas pusē sadarbībā ar arhitektiem un pilsētplānotājiem turpinām pētīt, kādi ieguvumi un zaudējumi pilsētā plānojami Rīgas lidostas (RIX) attīstības gaismā gan vides kvalitātes, gan sasniedzamības un cilvēku kustības ziņā. **Ks**